

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-UTCZA 45. — WAGNER ÉS SZELÉNYI NYOMDA.
A LAP MEGJELEN MINDEN SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Felelős szerkesztő:
RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre 5 frt. Félévre 2-50 frt. Negyedévre 1-25 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Tisztviselők fizetése.

Ez a kevésbé népszerű kérdés mindig aktuális és most még inkább az, még pedig az által, hogy az osztrák kormány az államtisztviselők fizetésemelésének törvényét másfél éves haladék után szentesítette. Csodálatos, hogy az osztrák kormány válságos helyzetében, a politikai kavargás zürzavarában éppen ezt az intézkedést találta legidősebbnek és legsürgősebbnek, pedig ez egyszerűen csak a humanizmusnak és a jó adminisztrációnak kérdése.

Azonban közelebbről tekintve a dolgot, könnyen belátható, hogy a tisztviselők fizetésének emelésére csakugyan sürgősen szükség volt a humanizmustól eltekintve, a jó adminisztráció érdeke maga elég indok reá. Ha pedig azt keressük, hogy vajjon csak Ausztriában volt-e sürgős, akkor rájövünk, hogy nálunk még sürgősebb.

Ugyanis azok az állapotok, melyeken Ausztriában az újabb szentesített törvényekkel segíteni kellett, nálunk sokkal rosszabbak. Így Magyarországon a megélhetés feltételei átlag sokkal nehezebbek, mint Ausztriában és a tisztviselők szükségletei, még az élelmiszereket sem véve ki, tetemesen drágábbak itt, mint amott. Azonkívül Ausztriában a tarthatatlannak bizonyult helyzetben is a tisztviselők rendszerezett előléptetése sokkal gyorsabb volt, mint a milyen ma még mindig nálunk; továbbá az egyes tisztviselői állások és hatáskörök csaknem az egész vonalon végig egy-egy fokozattal magasabb rangba voltak sorozva a mieinkhez képest úgy, hogy ha csak azt kapnák meg a magyar tisztviselők hamarosan, a mi az osztrákoknál elégtelennek bizonyult, nagy haladásképpen üdvözölhetnénk.

Ha tehát mégis azt látjuk, hogy nálunk ebben az irányban semmi sem történik, még csak nem is készülődik, akkor önkénytelenül azt kérdezi az ember, mik azok az akadályok és nehézségek, a melyek ránk nézve lehetlenné teszik, hogy a magyar tisztviselőség sorsán az osztrákokéhoz képest segítve legyen? Hát ilyen akadályok és nehézségek nem léteznek, mert a magyar államháztartás mérlege egy cseppet sem rosszabb, mint az osztrákoké és ha lehetett ottan ezen a címen 8 és fél millióval a költségvetés kiadási teteleit terhelni, bátran lehetne nálunk

is avval a pár millióval, mely az osztrák tisztviselő-státushoz arányitva a fizetésemelés címén reánk esnek, akkor, mikor évi zárszámadásaink állandóan sok millió felesleget mutatnak.

Azt sem lehet mondani, hogy ez a kérdés nincs kellőleg előkészítve és hosszabb tanulmányozásra volna szükség, mielőtt a megfelelő törvényjavaslat beterjeszhető lenne. Az államtisztviselők országos szövetkezete az új és méltányosabb fizetésrendezés teljes organizmusát a legnagyobb részletességgel és alaposan elkészítette és Bánffy báró miniszterelnöknek pár évvel ezelőtt be is nyújtotta volt, ki a tisztviselőség baját és óhaját teljesen méltányolva, a lehetőséghez képest orvoslást ígért. A lehetőség meg van, de meg van-e a belátás és méltánylás. Most érkezett az ideje, hogy az orvoslás szükségének és sürgősségének tudata az egész kormányt és a törvényhozást áthassa, mert az az aránytalanság, mely az osztrák és a magyar tisztviselőség javadalmazása között az újabb intézkedések folytán kiélesedett, sokáig fenn nem tartható. Az osztrák állami tisztviselőségnek előnyösebb helyzete: 1. olcsóbban él, 2. gyorsabban lép elő, 3. ugyanazon hatáskörében magasabb rangfokozatba van sorozva, 4. ugyanazon rangfokozat Ausztriában úgy van honorálva, mint nálunk a legközelebbi magasabb, úgy, hogy például a XI-ik rangfokozat tisztviselői Ausztriában úgy vannak dotálva, mint nálunk a VIII-ik rangfokozatba tartozók.

De ez a kérdés nálunk éppen nem népszerű és a meddig lehet, szívesen kitérnek előle mindenfelől, a minek inkább az az oka, hogy ezt az ügyet egyoldalul, tisztán a tisztviselőség érdekének szempontjából itélik meg, ez pedig helytelen dolog.

A tisztviselőnek megfelelő dotációja első sorban a jó adminisztráció kérdése, ez pedig — ha valahol — éppen minálunk elsőrendű állami érdek. Ezzel egyenjogú azon szempont, mely alá a magyar tisztviselői kar kedvezőbb anyagi helyeztetése a nemzeti és kulturális érdekek tekintetében esik. Bátran elmondhatni, hogy a magyar tisztviselői kar neveli manapság végtelen küzdelem árán az intelligens középosztályt, a magyar értelmiség színejavát, a hadsereg tisztikarát, a nemzet napszámait, a művészeket, tudósokat, írókat, stb.

Ha tehát az osztrák kormány sürgős feladatának tekintette a saját tisztviselői karának helyzetén segíteni a humanizmus és a jó adminisztráció szempontjából, kétszeres okunk van nekünk is hasonló intézkedést tenni, midőn ahhoz a felhozottakon kívül még sokkal fontosabb érdekek fűződnek.

— „Gotterhalte.“ . . . És összeült a magyar törvényhozás és a sok sürgetés, kapacitáció után végre megszavazott szegény pár ezer forintot a honvédségi főreáliskolák céljaira. Örült a lelkünk, hangosabban dobogott minden magyar szív annak tudatában, hogy a magyar honvédségnek — mint nemzeti intézménynek, egyedüli büszkeségünknek — is lesz már nevelő, képző intézete. Alig vártuk, hogy felépüljön. Végre elkészültek, csak az ünnepélyes megnyitás és átadás volt még hátra, azonban az is megtörtént az elmúlt kedden úgy a nagyváradi, mint a soproni intézetre nézve.

Bár ne történt volna meg, legalább tovább tartott volna a hitünk, a reményességünk. Most már ennek is vége, mint minden ideánknak. Mert mi lett volna egyéb az puszta ideánál? Semmi, legfeljebb származás ábrándozás, mit a „Gotterhalte“ lélekemelő dallami üztek el tömjénfüstként, mint a gonosz szellemet!

Magyar honvédségi főreáliskola és Gotterhalte — igazán lélekemelő valami! — vagy talán nem tetszik?! Örülj magyar nép, hogy pénzt adhattál, hogy a te pénzedből felépült! A többihez semmi közöd, azt már elvégzik azok, kik jobban tudják az illetet, hogy a magyar himnusz csak *profanizálná* az ünnepélyt! Ne is aprehendálj tehát! Vagy talán mukkanni is mersz, még talán kérdeznél bátorkodol, hogy miért is hívják akkor *magyar honvédségi* iskolának?!

Szerencsétlen, szerencsétlen, hogy ennyit sem tanultál meg eddig, hogy még annyira sem haladtál annak tudományában, miszerint belásd, hogy téged csak arra teremtett a mindenható, hogy fizess és tőrj!

De hagyjuk!

Elégge beszél már maga a tényállás. A soproni honvédségi főreáliskolát a cs. és kir. Gotterhalte hangjai mellett kedden megnyitották és átadták rendeltetésének.

. . . Vajjon a nevelésben, a tanításban is a Gotterhalte-féle szellem fog uralkodni?!

(M-s)

Tanitógyűlés Mező-Keresztesen.

Czél szerű intézkedés volt az alsó-borsodi ev. ref. tanító-egylet részéről, midőn megszüntetvén az eddig szokásban volt állandó központi gyűléseket, elhatározta, hogy évi közgyűléseit ezentúl fölváltva Mező-Csáth, Mező-Keresztes és Miskolczon tartja meg. Czélja volt ez intézkedésnek, hogy egyrészt a vidéken is érdeklődés támadjon a tanügy s annak munkásai iránt, másrészt

a tagoknak is könnyebben hozzáférhetővé tétessék a gyűlés. És ez intézkedés fényesen bevált, mert a folyó év szeptember 27. és 28-án Mező-Keresztesen tartott gyűlésen elérte az egyület egyik célját: fölkelte a tanügy iránti érdeklődést, a mit azon szép és nagyszámú érdeklődő közönség is kimutatott, mely a gyűlésen megjelent s azt fokozatos érdeklődéssel hallgatta végig.

Szeptember 27-én d. u. már megjelentek a választmányi tagok, hogy előkészítsék a másnapi közgyűlés napirendjére kitűzött pontokat. Gyűlés után az új és szép leány iskola egyik termében gyűltek össze vacsorára, mely az egészséges csáthi bor mellett jó későig húzódott el.

A közgyűlés napján már jókor kezdtek megérkezni a tagok s örömmel volt látható, hogy a gyűlés nagy népszerűsége lesz. Mező-Keresztes derék polgárai is szép számmal vettek részt a gyűlésen, melyen a tagok és érdeklődők száma 90—100 volt. Habár Keresztes nem is öltött külső díszet a tanügy munkásainak fogadtatására, de az az őszinte, hamisítatlan magyaros vendégszeretet, öröm és szíveség, melylyel bennünket fogadtak, jóleső érzéssel töltött el s örökre emlékeztetessé teszi előttünk keresztiesi gyűlésünket.

Baksa Lajos elnök üdvözlővén a szép számmal megjelent tagokat s Keresztes városának egy polgárait, mint egyházi társadalmának köztünk megjelent nagyszámú előjáróit és a többi tanügy-barátokat, — a gyűlést megnyitotta. Sok és fontos, czélszerű és tanulságos pontokból volt a gyűlés programja összeállítva, mely tanbizonyosságot tett arról, hogy az alsó-borsodi ev. ref. tanító-egylet hivatásának magaslatán áll s tagjai munkás és buzgó harcosai a szent és magaslatos ügynek. A gyűlés főbb pontjai következők voltak:

Elnök jelentéséből kitűnt a körök mult évi szép munkássága. Fájó szívvel értesültünk 2 derék tagtársunk: Nagy Pál és Székely József elhunytáról, kik közül az utóbbi élte legszebb szakában döntött ki a szorgalmas munka közül. *Bévdárdy József* „Vallástani a népiskolában” című tanulságos s tapasztalatokban gazdag munkáját olvasta föl. *Tóth Elek* alelnök a bíráló bizottság jelentését terjeszti elő, mely szerint a 40 koronás díj Hegedüs Tamás pályaművének ítélte. A könyv- és pénztár haladásáról s örven-

detes állapotáról szóló jelentését is örömmel hallgattuk *Kószeghy* István társunktól. Ennek kapcsán *Husztly* Béla földbirtokos, mint a keresztiesi egyház főgondnoka, 8 forintot adományozott, hogy abból az egyület részére a Ref. Tanítók Lapja 2 évig járjon.

A tantervizóiról *Fogarasi* Jenő társunk mondta el érdekes és tanulságos nézeteket s nevezett föl is kérészt ennek irásbeli kidolgozására.

Majd „Az iskolák ügyrendjére vonatkozó szabályrendelet”-ről szóló javaslat fogadtatott el s ebből kifolyólag elhatározatott, miszerint a megyei közigazgatási bizottság fölkeretik, hogy egy, az iskola és tanító tekintélyét megoltalmazó szabályrendeletet alkotni sziveskedjék.

Elhatározatott, hogy együletünk gyűléseiről szóló jegyzőkönyveink kinyomatva küldessenek meg a tagoknak; hogy együletünk belép az ált. tanítók orsz. bizottságába; Szathmáry min. tan. síremlékéhez együletünk adományával hozzájárul; határozott együletünk az iskolák látogatása alkalmával fölmerülhető esetleges sérelmekre is stb.

Végül a minden 3 évben szokásos tisztújítás tartatott meg a következő eredménnyel: elnökké: *Putnoky* István, alelnökké: *Tóth* Elek, főjegyzővé: *Marosy* Lajos, könyv- és pénztárnokká *Kószeghy* István választattak meg.

A gazdag tartalmú program letárgyalása egy óra után ért véget, mely után közebedre gyűltek össze, hol a sok szép díkeziók sorában említést érdemelnek Mező-Keresztes derék bírása s Berecz György földmivelő s költő által elmondott szép szárnyalású beszédek is.

A kifogástalan elszállásolás és ellátás körül teljesített fáradságos munkáért *Bodolay* Miklós s. -lelkész s *Bertók* Károly tanító fogadják ez uton is szíves köszönetünket.

Putnoky I.

Fodor—Markó ügy.

II.

Folyó évi szeptember hó 27-én az országos orvosi szövetség borsodi fiókjának megalakítása céljából tartott rendkívüli közgyűlésen a jelen volt orvosok csakhamar értesültek dr. F. tagtársuk kijelentéséről. Gyűlés után hírvil vitték dr. M. elnöknek is,

Kergessék szét a reichsráthot,

A munkával meg ide!

S amugy Isten igazában

Végzünk Bánffy, Thun hadával

Az országnak kedvire.

Hüvelyk Matyi.

A vén „zászlótartó” zászlója.

— Viszaemlékezés 1848—49. szabadságharcra. —

Van nekem egy derék öreg barátom a József városban. Egyszerű iparos ember. Jómódu asztalosmester, saját házában lakik a Templom-utcában, úgy hívják, hogy Ramocsa Sámuel.

Nem mai gyerek, közel van a hetven évhez. Erős, trabális alak, arasztos vállakkal. A szomorú korszak sok politikai — nyilt s titokban maradt — eseménye nyomja az öreg lelkét, mert annak a néhány adatnak ezredrésze, a mit az ötvenes évek összeküvéseiről közölt, épen elegendő lett volna arra, hogy a bécsi kormány lassu tűzön pirittassa meg. Egyebektől eltekintve, nagy gyanum van, hogy az én kedves Ramocsa bátyám rejtegette Makkot, Figyelmesyt, Rózsaffy Mátyást s a többi ismert és ismeretlen nevű emisszáriust.

ki másnap reggel két kartárs barátját biztat meg azzal, hogy a sértő nyilatkozat magyarázatát kérjék dr. F. tól, melyet dr. F. meg is adott, kijelentvén, hogy a nem tisztességes jelző arra az eljárásra vonatkozik, melyet dr. M. követett el akkor, a midőn dr. Frank Hirsch-egyleti orvossal konziliumot tartani ment ki Berentére, Szepessy Gyula beteggyáloz.

A megbízottak ily értelemben referáltak megbízójuknak.

Tagadhatatlan, hogy a nyert magyarázat után dr. M. nem tehetett mást, minthogy összehívja azt a testületet, a borsodi orvosgyógyszerész-egyletet, mely egyedül van hivatva egyik tagja sértő kijelentése alapján szolgáló, együleti életből kifolyó ténykedése elbírálására, rendkívüli közgyűlésre meghívni.

Megtörtént f. hó 3-án. Majdnem teljes számban vettek részt a helybeli orvosok. A vidékiek két kartárs által voltak képviselve. Említettük, hogy dr. Markó irásbeli előterjesztésben tárgyilagosan adta elő az egész ügyet, melynek adatai nyomán iródott nagyrészt jelen cikkünk is.

A közgyűlés beható és az előterjesztett ügynek minden oldalról történt objektív megvitatása után határozatilag kimodta, hogy: „Az elnöki előterjesztés tárgyát képező ügyben már 2 és fél évvel ezelőtt hozott érdemleges határozatot” — t. i. jóváhagyó tudomásul vette — „ma nem látja tehát szükségét annak, hogy ezen ügyben újból határozzon.

* * *

A sajtó általában, a helyi sajtó azon körben, melyben mozog, legszebb és legszenyebb hivatását bizonyára akkor tölti be, ha a társadalom, a nagyközönségnek — melynek szolgálatában áll — kebelében előforduló félreértés, félremagyarázás, avagy rosszul értelmezés alapján képződő tévesen informált közvéleményt a való igazság világitó szövevényével kezében a helyes irányba tereli, a jó utra vezérli. Nincs az az igaz ügy — pláne ha közérdeket érint, — mely a nyilvánosság fényét ki ne bírná. Ez az elv vezérelt s annak adunk kifejezést jelen cikkünk bevezetésében, hivatkozván az orvosi egyület elnöke előterjesztésének egyik passzusára, mely szerint az az ügy megköveteli a nyilvánosságot, mint a fülledt levegőjü szoba az ablakok kinyitását. Midőn

Ez év tavaszán még lábadozó beteg voltam, a midőn beállit hozzám Ramocsa bácsi. Nagy sora lehet, gondolám magamban, ha asztmája daczára felfárad hozzám a harmadik emeletre.

Ki is sült nemsokára, miként nem pusztá udvariasságból látogatott meg a vén kurucz. Előhuz zsebéből egy fakó papirost hókóló irással és ideadja.

— Tetszik-e ismerni ezt a verset?

Belepillantok s nagy meglepetésemre látom, hogy Petőfinek a „A vén zászlótartó” című költeménye.

— Hogyne tudnám! Ramocsa bácsi! hisz nyolcz éves koromban egy cseh professzor megvirgácsolt, mert elszavaltam neki kívülről s így kezdődik:

Fut Bécs felé Jellasics, a gyáva.
Seregének seregünk nyomába,
Megrómúlve fut a magyar hadtól.
... Magyar hadban egy vén zászlótartó.

Ki az a vén zászlótartó ottan,
Olyan tüzes lelki állapotban?
Szemem rajta kevélyen mereng el,
Az én apám az az öreg ember.

— Hiszem, hiszem, mondá kedélyesen mosolyogva vastag bajusza alá az öreg ur, — de hát a zászló dolgát tudja-e, öcsém uram?

TÁRCZA.

Munkafelosztás.

Egybehiva hetek óta

Már a magyar parlament;

De hiába, — nincs javaslat,

A mit Bánffy előadhat, —

Kifogyott a munkarend.

Tul a Lajthán a reichsráthot

Összehívták szintakép;

És mindjárt az volt a kezdet:

Wolf s Lueger összevesztek —

És a többi minta-nép.

Azt se tudni, ki dühösebb;

Thun gróf, avagy Bánffy-e?

Ez, mert nincsen semmi munka,

Az, mert csak úgy hull nyakukba,

S nem megy velük semmire.

Mondok egyet, dicső urak,

Segíteni hogy lehet

Ezen a nagy, nehéz bajon?

A tanácsot im, megadom, —

Egyszerű a felelet.

tehát ez ügyben érdekelt mindkét fél személye iránti tiszteletünk szem előtt tartásával, legjobb tudásunk és információink alapján irtuk meg e cikket, kötelességet véltünk teljesíteni.

A mi már most a báró Hirsch-egylet képviselőjében hozzánk intézett mai levelét illeti, hát azzal szemben igazán zavarban vagyunk. Van-e elfogulatlan olvasó, ki cikkünkben ezen egylet áldásos működésének vagy pláne az egyleti orvosoknak megtámadását tudna kiolvasni!? De zavarban vagyunk, mert sub titulo replica helyt kell adnunk a kissé reklamszagu és igazán támadás számba menő nyilatkozatnak. Megtettük, de . . . állunk elébe legközelebb.

A nyilatkozat így hangzik:

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Szabadság“ okt. 5-iki száma Fodor-Markó ügy“ cím alatt egy cikket közöl, a melyről azt állítja, hogy az ügyet híven és teljes valóságában hozza nyilvánosságra.

Hát hiszen a közigazság és hírlapírói kötelesség azt hozza magával, hogy közérdekű ügyben teljesen pártatlanok legyünk és senki kedvéért egy harmadikat ne bántsunk, ha azt meg nem érdemli.

A felmerült Fodor—Markó ügyet, a menyiben az a nagy nyilvánosság elé tartozik, a „Szabadság“ cikke úgy akarja elintézni, hogy egyrészt méltatlanul, jogtalanul és alaptalanul döngeti az egész csendességben működő „Báró Hirsch Mór“ egyesületet, másrészt pedig támadást is intéz az egyesület orvosai ellen.

Hogy kinek az érdekében van ez megcselekedve s hogy mi célból történt ez, azt nem tudjuk, de hogy ezen cikk nem közérdeknek szolgál s hogy a „Báró Hirsch Mór“ egyesületet illetőleg sok rosszakarattal és hamis adatok felhasználásával íródott, azt engedje meg t. szerkesztő ur, hogy igazoljuk és a következők közlésére tisztelettel felkérjük:

Természetes, hogy tisztán az orvos-egyesület belső ügye, hogy milyen határozatokat hoz saját ügyeiben.

A Fodor—Markó ügy sem érinti semmi tekintetben az alólirt egyesületet.

A „Báró Hirsch Mór“ jótékonyági és önszegélyező egyesület az alapszabályok szigorú megtartása mellett áldásosan működik

és tagjaira nézve valóban és valósággal jótékonyt gyakorol. És ez a cél.

A tag orvosi segélyben részesül. Miskolczon nem nagy számu tagok részére 2 orvos áll rendelkezésre. — Megbetegedés esetén (ha munkaképtelen vagy szobában kénytelen maradni) heti 5 frt segélyt (táppénz) kap és gyógyszer, a mennyi kell és a minő szükséges, minden megszorítás nélkül, nincs előírva a kórházi vagy általában szegény rendelés.

Az orvosi kezelés és gyógyszer kiterjed az összes családtagokra, kik a közös háztartásban vannak az apánál.

Ezekért fizet a tag a C. B. és A. osztály szerint havonként 1 frt 20, 1 frt 70 vagy 2 frt 50 krt, vagyis évente 15 frt 60 kr., 20 frt 40 vagy a legmagasabb A osztályban 30 frtot.

Számtalan olyan tagunk van, a ki heti segély címén 30 frtot vett igénybe s lett neki kiadva és így többet, mint a mennyit egy évre befizetett, s a kinek az évi gyógyszerzámlája 30—40—50 frtot is kitett. Hát nem jótékonyt ez arra a munkásra vagy kisiparosra, — mert legnagyobb részt ezekből áll az egyesület — hát nem legszebb megvalósítása ez a kölcsönösségen alapuló önszegélynek tagtársai részéről!?

Ezen előnyökön kívül azután alapszabály szerint 300, 600 vagy 1200 frt halálzási segélyjutalékot is kap a C., B. vagy A. osztályban volt tag hátrahagyott családjá, ha 3 évi időt betöltött vagy kevesebbet, ha még nem volt egészen 3 évig tagja az egyesületnek.

Tehát nem igaz, hogy a Hirsch-egyesület biztosító intézet, mert ez utóbbi segély csak járulékos és mellékes és a fő a betegségleyezés, mit a legkiterjedtebb mértékben gyakorol is az egyesület.

Roszakaratú ráfogás tehát, hogy a beteg segélyezés csak ráadás, valamint az sem igaz az előadott számokból kitűnőleg, hogy nagy praemiumot fizetnek a tagok.

Az egyesület nem terjeszkedik ügynökre, egyetlen egy sincsen és csak azzal szaporodik, a ki önként jön és jelentkezik vagy tagtárs által hozatik.

Valótlan az is, hogy óriási tőkét gyűjt az egyesület.

Hiszzen tulajdonképen nincs is milyen célra, mert nem részvénytársaság és nem esik a gyűjtött tőke más javára, mint a

tagok összességének javára s az esetre, ha netalán nagyobb mérvű halálozás állana be. Végre a gyűjtés célja még az volna, ha a helyzet megengedi majd, hogy a tagok kiskoru árvái nevelése elősegítsék vagy elszegényedett tagok esetleg intézetben elhelyeztessenek. — Kénytelenek voltunk ezeket a teljesen alaptalan és igazán méltatlan támadás ellenében a közérdek szempontjából elmondani, megjegyzésével annak, hogy a „Báró Hirsch Mór egyesület“ díjtartalékja ca 92,000 frt, a mely pénzügyintézetben és értékpapirokban van elhelyezve.

Roszakaratú gyanúsítás tehát, hogy valami jótékony hatást gyakorol ez fölfelé. Jótékony tetteit az egyesület nem viszi nyilvánosság elé soha, de a ki érdeklődik ez egylet iránt, szívesen szolgál adatokkal bárkinek alólirt titkár.

Az 1897. évi mérlegzámlából, okulásul és jellemezésül, szolgáljon néhány adat, melyekkel az egyesület áldásos működését kívánjuk igazolni.

Kifizetett betegsegélyt 1897-ben 18.000 frtot, gyógyszerben 37.512 frtot, orvosfizetéseken 24.343 frtot.

És az egész vagyonszaporodás 1897-ben 881 frt 38 kr. volt. Ez az óriási tőkegyűjtés a „nagyközönség jóhiszeműségének közvetítésével“!

Megjegyezni kívánjuk még, hogy az egyesület miskolczi fiókja 1897-ben és ez évben is inkább veszteséget mutat a sok betegség folytán, azonban kölcsönösségen alapulván, a többi fiók és a központ hozza azt helyre.

Legyen szabad most felemlitenünk, hogy dr. Frank Miksa ur, volt egyes. orvosunk, nem megfélemlítés folytán vagy szégyenérzetből mondott le, arra oka nem is volt, mert tisztességes és legkevesebé sem megéröltető munkájáért kapta díjazását és lemondásakor nagybecsülését fejezte ki az egyesület iránt, melynek áldásos működését ismerte.

Előadjuk még, hogy az egyesület miskolczi fiókjának végrehajtó bizottsága dr. Grün Miksa egyes. orvos ur kezeltetésére s az által vezéreltetve, hogy karöltve járhasson el az orvos urakkal, engedett az orvos-egyesület óhajának és 1896. július 12-én tartott üléséből hozott határozatával közölte az orvos-egyesülettel, hogy kész a szabad orvosválasztás rendszerét meghonosítani és

Kérdésre kérdéssel feleltem.

— Micsoda zászló dolgát?

— Hát „A vén zászló tartó zászlajának történetét!“

— Már hogy tudnám, Ramocsa bácsi! Még azt sem tudom, hogy története is van.

Az öreg szeme nagyot villant, hátradőlt a karszékekben s lassu, halk hangon, mintha a mult emlékeit akarná felidézni, — suttagá:

— De van ám s ha megengedi öcsém uram, elmondom.

S a derék öreg barátom visszaképzelve magát a nagy időbe, a következő rövid történetkét mondá el:

Akkor voltam én fiatal ember, kedves öcsém, midőn az egész mindenség egy pillanatra más alakot öltött. A néma beszélni kezdett, a haldokló új életre ébredt, mert világosság és szabadság terjedt szét mindenütt.

Én Bécsben, ebben a birkaakolban voltam iparossegéd. No, látta volna csak a márcziusi napokban a lojális Bécset! A legfélénkebb vált legbátrabbá; az addig kényeztetett bálványok egy pillanat alatt ledőltek. A bécsi birkaakol oroszlanbarlanggá változott. Azt vélte akkor mindenki, megszűnünk rabszolgák lenni s nem lesznek többé zsarnokok. Sok mindenféle nem-

zetiség, vagy mint akkor magunk közt hívtuk, „Náczió“ volt ott együtt az iparosok közt. Csehek, norvák, lengyelek, tiroliak, no, mi is csak számoltunk valamit, magyarok.

A többi náczióbeliek csináltattak maguknak külön-külön zászlót s elhatározták, hogy kivonulásuk alkalmával azok alatt gyűlnek össze s vesznek részt a menetekben.

Az ő példájukat követve, mi is elhatároztuk, csináltatunk egy nemzeti színű zászlót. Összeadtunk, ha jól tudom, 80 és néhány forintot, s készítettünk szép háromszinű zászlót, el-elnézegettük a tanyánkon s alig vártuk, hogy kivonulhasunk alatta.

— Megjött annak is az ideje.

A magyar küldöttség jött Bécsnek városába: ez alkalommal vonultunk ki először zászlónk alatt.

Azaz csak vonultunk volna, de hát mi terveztünk, a bécsi rendőrség pedig végzett. A mikor minden náczió szépen kivonult a saját zászlaja alatt — mi mentünk a legutolsónak, jön a derék jó rendőrség s szedte el egyik náczió után a másiktól az idegen színű zászlókat.

Mi magyarok valami magaslaton mentünk s én magas termetű lévén, talán tár-

saimnál is jobban keresztül láttam a tömeget. Hirtelen összecsavartam a zászlót, — átugrottam vele az árkon s azzal együtt eltűntem a tömegeből. Zászlónkat szerencsésen visszavittem a tanyánkra.

Mikor iparostársaimmal összejöttünk, elkezdtünk a fölött tanácskozni, mit is csináljunk tulajdonképen a zászlónkkal, ha kivonulásoknál nem parádézhathatunk vele.

Erre én azt indítványoztam, ajándékozunk mi ezt a zászlót a nemzet költőjének, Petőfi Sándornak. Épen akkor jelent meg az a nagyhatású verse: „Miként elpusztult Jeruzsálem, el fogsz pusztulni Ausztria!“

Társaim indítványomat egyhangulag, nagy lelkesedéssel elfogadták. Küldöttségileg hoztuk a zászlót le Pestre s a bécsi iparos ifjak ajándokaként adtuk ki a költőnek.

Petőfi látszólag meg volt hatva s az ő nyers modorában köszönte meg a váratlan ajándékot. Ekkor láttam életemben először és utoljára.

De sajtáságos! A zászlónkkal még találkoztam.

1848. őszén, nem tudom már biztosan, októberben volt-e, vagy novemberben, ott táboroztunk a határszélen, Schwechat körül. Dolog nem volt, tespedtünk a semmit-

okául azt hozta fel, hogy azért akart öngyilkossá lenni, mert már hónapok óta nem kapott állást. Rövid idő múlva már elhagyhatja a kórházat.

— **Hogy a posta mily óriási feladat megoldására képes,** az kitűnik, ha rövid figyelemre méltatjuk azokat a hivatalos jegyzékeket, a melyekkel a *Budapesti Ujságírók Egyesületének* sorsjáték kezelőse a sorsjegyeket az országban szétküldte. Ezekből kitűnik, hogy f. hó 4-én 4680, 5-én 2640, 6-án 4320 tehát három nap alatt 11640 ajánlott levelet adtak föl a budapesti főpostahivatalnál, mely leveleket még aznap továbbították. Ezek az ajánlott levelek újságíró sorsjegyeket tartalmaznak, a melyeket megrendelés folytán küldött a kezelőség az egyes helységekbe. Hogy mily óriási érdeklődést tanúsít a közönség az *újságírók sorsjátéka* iránt, az ebből is fényesen kivüláglik.

— **A Neue Freie Presse előfizetője.** Csön des pipaszóval, vidáman ballagdált Gál Ádám a búza-piacz-téren. Holmi eladó csikók irányában jött be Sajó-Ládról s a jó vásár öröme kis ostort keresett az unokájának. A kocsik közt kopogott a nagy bagaria. Ádám füttyörészve suhintgatott egy füzveszszövel a darazsak felé. Aztán, a hogy oda tévedt szemével a kerekék tövébe, hirtelen meghökölt. Fortélyosan simogatta az állát, krákogott és vigyázatosan körülnézett. Két rózsaszínű, postára való utalványt látott a földön.

Gál Ádám képe földerült.

— Hm, az isten uja. Most legalább küldök kis pénzmagot a szegény baka fiamnak. Itt az irás hozzája.

Aztán nagy ákom-bákom betűkkel odakanyarította a tul jdon becsületes nevét az utalvány balszögletére, a szürke lénára meg ráfirkantotta, hogy: *szóvall nyoltz forint.*

A postán *reczepiczt* is adtak a pénzről s hogy hogynem infanteriszt Mikhael Gál Bécs városából mégis azt írta, hogy szinét se látta a nyolez pengő forintoknak.

Erre már dühbe jött Gál Ádám. Nagy haraggal csörtetett be tegnap a postahivatalba, odakönyökölt a kis ablak deszkára:

— Baj van, tekintetes uram; nem küldék el a fiam pénzt Bécsbe.

A postatiszt meglepetten bámult a kerek képü jó öregre.

— Micsoda pénzről beszél?

Gál Ádám kikotorászta a postavevényt a rojtos tarisznyából: megliegtette a kezében.

— Itt az irás róla, az urak adták két hete.

A postás megütközve nézi a vevényt, forgatja jobbra-balra, huzogatja a vállát.

— Hát aztán kapja kend az *újságot*?

— Miféle újságot?

— Hát a német újságot, a mire előfizetett.

— Én? Előfizettem, újságra? Még hozzá német újságra?

— Hát hogy küldte kend a pénzt?

— Ehul a párja az utalványnak, mivel küldtem, feleli Ádám diadalmasan.

Ezzel előhuzza a zsebéből a rózsaszínű papírlapot, a mire ez van írva:

An die

Administration
des Neuen Freien Presse.

Annyi bizonyos, hogy Gál Ádám az egyetlen magyar paraszt, a ki előfizetője a Neue Freie Pressenek.

— **Némagyarosítás.** Brieger Sándor ludasi illetőségű miskolczi lakos nevét belügyminiszeri engedélylyel „Bíró“-ra változtatta.

— **Erzsébet** királyné szobrára a *polgármester* által kibocsájtott iveken adakoztak: 1. Az orvos-gyógyszerész egyesület gyűjtőivén: az egyesület 25 frt, dr. Markó László, Rác Jenő 10—10 frt, dr. Kazai Mór, dr. Singer Henrik, dr. Szántó Bertalan, dr. Ixel Soma, dr. Derczenyi, dr. Steinfeld Frigyes, Ujházi Kálmán, dr. Pollacsek Vilmos, Baruch Gyula, dr. Fodor Pál, dr. Sidlauer, Kellner Emil

5—5 frt; dr. Vajda Mór, dr. Schwalb, dr. Rosenberg 2—2 frt; dr. Fodor Szendrőről, dr. Dobos, dr. Havas, dr. Venetiáner 1—1 frt, összesen: 115 frt. — 2. A miskolczi polgáregylet 10 frt, a ref. női filléregylet 10 frt, özv. Dálnoki Imréné, Kun Kálmán, Kun Kálmánné, Soltész Nagy Kálmánné 5—5 frt, Soltész Elza és Irma 5 frt, összesen: 35 frt; — 3. A kir. kath. gymn. gyűjtőivén: Polgár György, Dassievicz Gyula, Andor Tivadar, Gógh Gyula 1—1 forint; Bajai Amand, Baumgartl Bódi, Haas József, Csallókői Jenő 50—50 kr., összesen: 6 frt; — 4. A borsod-miskolczi hitelbank ivén: a b. m. h. bank 50 frt, dr. Rác György, dr. Gencsi Samu, Pollák Lajos 10—10 frt, Könn Herman, Dapsy Sándor, Grünwald Ede 5—5 frt, Szombati Sándor 2 frt, összesen: 97 frt. Az eddigi adományok összege 460 frt 65 kr. Miskolczon, 1898. október hó 6-án. *Soltész* Nagy Kálmán, polgármester.

— **Üzletátvétel.** A helybeli piacon 25 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő Dapsy Sándor tulajdonát képező bőrüzletet *Hajász* Bertalan és *Klein* Ede miskolczi fiatal és törekvő kereskedők, kik hosszú éveken át voltak e czégnél alkalmazásban, átvették. Az új tulajdonosoknak az e szakmában szerzett képzettségük és ügyességük, nemkülönbben jó hírnevük és megbízhatóságuk elég garanciát nyújt arra, hogy a vásárló közönség igényeit minden tekintetben ki fogják elégíteni. Ajánljuk a n. é. közönség jóakaratu pártfogásába és támogatásába.

— **Kiváló finom apró thea-sütemény,** egy kilogram *2 frt*, egy finom *puha magyoro-torta 50 kr.*, egy kilogram francia praliné (töltött csokoládé bonbon) *2 frt* a *Megay* Róbert *czukrászdájában* Miskolczon.

Színház, irodalom, művészet.

Színház.

Kedd, okt. 4. Planquette ismeretes, kelles zenéjü operettje: „*A varázsgyűrű*“ adott *Tiszayné* Ilona, színházunk kedvelt primadonnájának felléptével — fél ház előtt. Fél ház előtt, hiszen már mindenki ismeri az operettet s így nem nagyon vonzott valami nagy közönséget. Az előadás egyike volt a leggondosabbaknak. *Tiszayné* Micholetto szerepében nagyon kedves és bájos volt. Megjelenésekor zajos tapssal és virágcsokorral fogadta a közönség s dalait nyílt színen is többször megtapsolta s különösen a harmadik felvonásbeli duettel, mit *Kozmával* (Nikolás) énekelt, ért el nagy hatást. — *Staud* Margitnak egyik legjobb szerepei közé tartozik a *Georges* szerepe, szép jelmezeiben nagyon csinos volt, szépen játszott és szépen énekelt. — *Hevessy* Janka is (Renée) kellesen és élvezetesen adta szerepét. Ének-számaik tiszta, csengő hangon énekelték, különösen a második felvonásbeli románccal adván fényes tanujelét iskolázott hanganyagának. — A férfiszereplők közül *Tiszaynak* és *Kozma* Istvánnak lévén nagyobb szerepük, róluk nem is szólunk hosszasan, mindketten kitűnően adták szerepeiket. A kar is meglehetősen volt. Az operettet *Huber* karmester mindvégig szabatosan, ambícióval dirigálta.

Szerda, okt. 5. A szinidény második újdonsága, Bisson 3 felvonásos bohózata: „*A hipnotizált anyós*“ került színre szép ház előtt. A bohózat teljesen magán viseli nemcsak a francia szellem, hanem a valóságos szakmányban írott munka jellegét is. Maga a cím is csak „*schlager*“ czélből adatott neki, ámbár nem lehet megtagadni tőle a komikumot és sok helyen az ügyes leleményességet, leszámítva a néhol pikáns és többször drasztikus részleteket.

Tartalma a következő:

Morizet természettudós háromszori sikertelen kísérlet után is el akarja nyerni az „akadémikus“ czímet, a mit régi ismerőse: Radigois, az akadémia tagja, csak fokoz benne. Méltó akar lenni arra s e czélből részint hipnotizálással, részint tudományos dolgokkal foglalkozik, miközben feleségét, a szép és fiatal Denise-t teljesen elhanyagolja, sőt „*A szív mélyén eltemetett bacillusok*“ czimű munkája megírásához kísérletezés tárgyául is használja. Az asszonyka azonban élvágyó, még élni akar s meg is találja partnerét Forcinal Lucien festőben, a kinek fiatal neje, Helén, viszont épen olyan magába zárkózott természetű, akár csak Morizet. Denise és Lucien szeretik is egymást s ezt maga Morizet sem ellenzi, sőt hipnotizálás közben rá parancsol Lucienre, hogy szeresse a feleségét, noha az asszony által többször hangoztatott elválásba nem egyezik bele csupán azért, hogy a „szív bacillusai“ cz. munkáját tökéletessé tegye. Lucien rá akarja birni Denise-t, hogy ha a férje nem egyezik bele az elválásba, hát szökjenek meg. Az asszonyka fél s az erkölcsre és becsületességre hivatkozik, de a midőn egy kirándulás alkalmával elsülyed azon hajó, a melyre épen ők is felszállani akartak s a minek folytán Morizet és Helén Lucient és Denise-t a tengerbe vesztettek hiszik, Lucien ráveszi Denise-t, hogy szökjék vele Amerikába, miután ugy is holt hírük van. Czeljüket Radigois segíti elő, a ki szerelmes lesz Courpatin asszonyba, Lucien anyósába s ez csakis akkor hajlandó beleegyezni, hogy feleségül vehesse, ha viszont Radigois is elősegíti, hogy ők egymáséi lehessenek. A harmadik felvonás már Amerikában játszik. Lucien és Denise már 3 év óta élnek Chicagóban s Lucien extravagáns képeinél fogva nagy hírnévnek örvend. Történik pedig, hogy Morizet, Helén, Radigois és Courpatin asszony elmennek a világkiállításra, a hol egy „*Napfelkelte a Pantheonban*“ cz. festmény ragadja meg a figyelmüket s meg vannak győződve, hogy azt senki más nem festhette, mint Lucien. Elindulnak tehát a felkeresésére s meg is találják. Sok mulatós jelenet után, a melyben kisül, hogy Denise is él s hogy már a neje Luciennek, kiderül minden. Nyilvánvalóvá lesz, hogy Morizet elvette Helént, Radigois pedig Courpatin asszonyt. Befejezésül megérkezik a távirat is, a mely tudatja, hogy Morizet meg lett választva „akadémikus“-nak.

Mindebből látható, hogy valójában a darab a lehetetlenségek láncolata, a mit — *francia* bohózatról lévén szó, felesleges bővebben fejtegetni. Tartalma és szövevénye hihetlensége mellett nagyon érdekes és a helyzetek sok helyen kacagatók s jóízű humorral rendelkezők. Így pl. a hajó elsülyedésének híre, a midőn Rose, a szobaleány nagy meglepetésében azzal fogadja Lucient és Denise-t, hogy:

— Önök? Önök? Minő szerencse! Hát élnek?

Lucien (Denisehez): Ez megbolondult!

Rose: A hajó?

Lucien: Mi nem mentünk a hajóra.

Denise: Épen elindult, midőn oda érkezünk.

Rose: Tehát önök nem tudják?

Denise: Mit?

Rose: Hiszen szétpattant!

Lucien: Az anyósom?

Denise: Jesszus! Micsoda?

Lucien: Nagyon erősen fűztem be, úgy látszik.

Rose: A hajó az, mely szétpattant! stb.

Legérdekesebb az egészben a Radigois és Denise szerelmi jelenete. Radigois, hogy nagyobb hatást érjen el, felborzolja a haját, a mely alig áll egy pár százból:

— Most felborzolom a hajamat, a menyinyi van!

Denise: Hátha én is kibontanám? . . .

Radigois: A fűzőjét?

Denise: Nem, — a hajamat, stb.

A közönség mindvégig derült hangulatban volt s az összevágó, folyékony előadás csak fokozta a hatást. *Gazdy* Aranka Deniset a szerelmes, de félénk asszonykát kifogástalanul adta, ugyszintén *Sarlay* is az „akadémikus” jelöltet, Morizetet. *Szepessy* Radigois szerepében pompás figura volt, valamint *Nagy* Vilma, mint Courpatin asszony. *Könyves* (Lucien) sok hévvel és minden jelenetben nagyon is érdeklődően játszotta a fiatal festőt. Kár, hogy *Tomcsányinak* (Helén) alig állt a szerepe három mondatból. Felvonások után a szereplőket többször hívták a lámpák elé.

Csütörtök, okt. 6. Az aradi gyásznapi évfordulója alkalmából Katona „Bánk-bán”-ja került színre kevés számú közönség előtt, — kitűnő előadásban. Kevés közönség előtt, mert a darab rosszul volt megválasztva, utóbbi időben gyakran láttuk színrekerülni. Bizonyára ha más magyar tárgyú színmű adódott volna a változatosság kedvéért, hát nagyobb közönség lett volna. Kitűnő előadás volt azért, mert azzá tette főképpen *Gazdy* Aranka, mint Melinda, *Könyves* Jenő mint Bánk, *Szepessy* mint Tiborc és *Mátray* mint Biberach. Mind a négyen kifogástalan, jó alakításokat mutattak be.

Gazdy Aranka szép tehetségének egyik fényes bizonyítékát adta Melinda szerepében s méltó a kitüntető dicséretre. Régóta láttunk színpadunkon oly minden ízében gyönyörködtető, megindító és természetesen egyszerűséggel, de mégis nagyszerűen alakított és megjátszott Melindát, mint a mit ő mutatott be az estén. — *Könyves* Jenő Bánkja is határozott, jó alakítás volt. *Szepessy* mint Tiborc paraszt és *Mátray* az intrikus Biberach szerepében semmi kívánni valót nem hagytak maguk után. Mindannyian rászolgáltak a tapsra és dicséretre egyaránt. — *Ebergényiné* Gertrudis királynéja csupán alakra nézve kifogásolható, (természetesen ő maga nem tehet róla) de előadásban, játékban méltán sorakozott a legjobbak közé. — *Gergely* Gizella szép Izidora volt. — *Haday* Peturt több helyen sok tüzzel, néhol pedig értelmetlenül játszotta. *Palágyi* a hálátlan Ottó szerepben nem érvényesíthette tehetségét. A rendezés és kiállítás gondos és izléses volt. E kifogástalan drámai előadás után a legjobb reményekkel nézünk a komolyabb darabok előadásai elé.

Carolus.

Színházi heti műsor: Szombat, okt. 8. „*Ujfundlandi*”, énekes bohózat (először). — Vasárnap, okt. 9. „*Ujfundlandi*”, énekes bohózat (másodszer). — Hétfő, okt. 10. „*Piros bugyelláris*”, népszínmű (félhelyárral). — Kedd, okt. 11. „*Narcisz*”, (Pompador bukása). — Szerda, okt. 12. „*Galathea*”, operette és „*Katonásan*”, vigjáték. — Csütörtök, okt. 13. „*Nőszabó*”, bohózat. — Péntek, okt. 14. „*Vén bakancsos és fia a huszár*”, népszínmű (félhelyárral). — Szombat, okt. 15. „*Kék asszony*”, operett.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A vásár.** Mulatságos jelenet játszódott le egyik előkelő divatárüzletben. A fényes üvegablakok mögé kirakott tarka-barka apróság szemet szurt egy ormánysági atyáfnak s hosszú töprengés után bekerült a boltba. A kereskedő, kinek üzlete éppen tele volt elegáns hölgyvökökkel, nem valami barátságosan fogadta a csizmás, szürös atyafit s nehogy összekenje valamelyik dáma elegáns toaletjét, hamarosan elfogta az ajtóban:

— Mit akar, bátyám?

— Hát kendő kéne, kérem,

— Nincs itt magának való, bátyám.

— Nem is olyat szándékozok, kéröm, hanem menyasszonynak valót. Ott van az üveg alatt.

— Drága ám az nagyon.

— No no, majd csak összeférünk, csak mutassa ide.

A kereskedő látva, hogy vevői milyen jól mulatnak a szürös emberen, elkezdte mutogatni neki a kendőket. A választás csakhamar megtörtént. Az atyáfnak nagyon megtetszett az egyik kendő:

— Hát ezt hogy adja?

— Tizenöt forint!

— Tizenötöt mondott?

— No, ugy-e mondtam, hogy drága lesz itt a vásár.

— Az; egy kicsit drága, de már csak pakolja be azt a kendőt, megveszem mégis. A kereskedő bepakolta s elérkezett a fizetés sora. Az atyafi eleintén nézegetett körül a sok czifra dáma közt, még végre nagy restelkedve neki dűlesztette az egyik csizmája orrát a másik sarkának s lehuzta a csizmat, a melyikből azután kikerült a pénz.

— **Janka . . .** Még pillangók is röpködtek. Erről jut eszembe a nap. Nyitlak a virágok. Az utszéi akác bódító illatu fehér virágokkal volt tele. Az ég még nem volt felhős. Kék volt, mint az ibolyavirágok színe és mosolygó. Az éjszakák hangosak voltak. Enyhe, tiszta, verőfényes júliusi nap volt.

A langyos levegő, mint a bársony, ugy simult az orczához. Oly kellemes volt a szabadban járni. Sétáltunk a fák alatt és tapodtuk a haragos zöld füvet. Felettünk szeliden, lassan usztak a báránnyelők.

És kimentünk messze, a sétatér lombos, árnyas fái közé. Ő a homokos uton felfogta könnyű, finom ruháját. Előre ment. És én mellette haladtam. Arról beszélünk, a miről a fiatalok szoktak: a szerelemtől . . .

És leültünk egy padra. A kezét néztem. Apró, keskeny volt a keze. És puha, mint a bársony. Meg aztán nagyon fehér. A hajszál-vekony erek is meglátszottak a kezén. A tekintetem azután a földre tévedt. Kicsiny lábainál a porhanyós földön egy tépett, gyűrött papirdarab hevert. Felemeltem. Megfakult, sárga írással volt reá írva. Én felolvastam. Csak ennyi volt:

— Janka Édes Janka . . .

Elgondolkoztunk. Mind a ketten egyet gondoltunk. Aztán közelebb húzódtunk egymáshoz . . . Megértettük egymást.

Röpködtek a pillangók. És ekkor is olyan lanyha, verőfényes nap volt, mint a mai. Eszembe jutott most ez. És eszembe is jut még sokszor:

— Janka Édes Janka! . . .

Csak ez volt a tépett, gyűrött, megsárgult papirdarabra írva.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

Színházi habitué. Mi teljesen értjük és azonosítjuk a „B. M. Közlöny” legutóbbi számában megjelent színházi *kritika* (?) feletti megbotránkozását. Egy kritikusként — mint az köztudomású — nemes hivatását, ha azt hiven, őszintén és részrehajlatlanul akarja teljesíteni, akkor mentnek kell lennie minden *személyes bosszútól és mellékérdektől*. A „B. M. Közlöny” kritikusa ebbe a nagy bűnbe esett, mikor minden alapos ok nélkül szintársulatunk két női tagjáról, illetve színpadi szereplésükről oly minősíthetetlen és ildomtalan kritikát gyakorolt. Ez egyszerűen megtagadása a kritika magas szellemi hivatásának s nem méltó arra, hogy bárki is figyelemre méltassa. Ilyen kritikát komolyan venni már maga is olyan erkölcsi bűn, melyet reperálni sohasem lehet. Kár tehát a szót is fecsérelni, mert ennek a kritikának az olvasásán mindenki csak szánakozóan mosolyog.

Érdeklődő. Nem csak olvastuk, de irtunk is annak idején arról a dologról. Hogy az ön figyelmét elkerülte, arról mi nem tehetünk.

Vidéki előfizető. A színházi heti műsorban minden szombati számunkban megméltóztatik találni, hogy milyen darabok kerülnek előadásra s így jó előre lehet választani közülök.

K. B. urnak. Engedjen meg, de nem jut rá időnk, hogy e féle kicsinységekkel foglalkozhassunk. Tessék utána nézni a lexikonokban, a hol mind nagyon szépen le van írva.

F. Z. urnak. Későn kaptuk meg. Legközelebb sorát ejtjük.

Vasutas. Hogy mikor kezdődik meg a villamosvasut gyors forgalma? Hir szerint ma, ha ugyan újból et nem halasztják!

Őszszel az erdőn. Rendkívül hosszú és szerfelett unalmas. Nem hozhatjuk.

Nyilttér.*)

Jegyzőkönyv. Felvétel a miskolci kir. járásbírósa bünyenítő osztályának 1898. évi szeptember hó 29-ik napján. Ezen tárgyalásra alapul szolgál az augusztus hó 3-ik napján 1898. B. II. 403/1. sz. alatt beadott feljelentés. Jelenlévők a felek részéről alább nevezettek, a bíróság részéről alulírottak, Kun István miskolci lakos magánvádló személyesen megjelenvén, miután Győri János miskolci lakos magánvádlótól a bíróság előtt bocsánatot kért s miután megígérte, hogy magánvádlót sértegetni és bántalmazni a jövőben nem fogja s miután bírői határozattal kérte magát kötelezni 11 forint 67 kr. képvisleti, eljárás és hírlaphirdetési költségnek magánvádló részére 15 nap különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetésére s miután Győri János vádlott kifejezetten beleegyezett abba, hogy magánvádló kívánságára ezen jegyzőkönyv tartalma a hozandó végzéssel együtt a „Szabadság” című heti lapba egyszer közzétéssék, magánvádló 1898. B. II. 403/1. sz. panaszát visszavonja és kéri ezen ügyben az eljárást megszüntetni. Felolvasás és helybenhagyás után ezen jegyzőkönyv befejeztetett. Ezek után meghozatott és élőlőszóval kihirdettetett az alább következő végzés.

Kelt mint fent. Hekkel Károly kir. aljárásbíró, Horváth Sándor jegyzőkönyvvezető.

1898. B. II. 403/2. szám. Végzés A btk. 116. §-a s illetve az eljárás szabályok 23. §-a alapján jelen ügyben a bünyvádi eljárás ezennel megszüntettetik s az iratok az 1898. évi B. II. lajstromból leendő kivezetés után irattárba tétetni rendeltetnek. Egyszersmind köteleztetik [Győri János miskolci lakos vádlott 11 frt 67 kr., azaz tizenegy forint hatvanhét kr. ügyvédi és képvisleti és eljárás és hírlaphirdetési költségnek Kun István miskolci lakos magánvádló részére 15 nap, különbeni végrehajtás terhe alatt megfizetni. Egyidejűleg feljogosítottván magánvádló, miszerint a részére megállapított 11 forint 67 kr. költségből ezen jegyzőkönyv tartalmát a határozattal együtt a „Szabadság” című helyi lapba egyszer közzétéssék, mert erre magát nevezett vádlott bírői határozattal köteleztetni kérte, illetve a hírlapi közzétételbe beleegyezett. Kelt Miskolczon, a kir. járásbírósnál, 1898. évi szeptember hó 29. Hekkel Károly kir. aljárásbíró.

Ezen hivatalos másolat az eredetivel egyezik.

Csányi László.
II-od irodakezelő.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerlc.

Nyilatkozat.

A „Borsodmegyei Lapok“ 80-ik számában a „Nyilttér“ rovatban egy „nyilatkozat“ jelent meg, a melyben dr. Markó László ur megbízottai konstatálják, hogy a felők által kért „lovagias elégtételadást“ megtagadtam. Ez tökéletesen igaz. Hogy miért nem adok dr. Markó László urnak „lovagias elégtételt“, annak oka a következő:

A sértő nyilatkozat 1898. szeptember 27-én adatott tudtára dr. Markó László urnak. Dr. Markó László ur 1898. október 4-én küldte hozzám megbízottait, tehát a sértés tudomásul vételétől számított 8 nap elmúltával, a miután előbb megkísérelte, hogy az orvos-gyógyszerész egyletnél reparálja a tisztességén esett csorbát! *Lovagias elégtételt 48 órán belül kell kérni és nem 8 nap múlva, de semmiesetre sem akkor már, midőn a sértés megtorlására egy más út, a mely mindennek — csak lovagias útnak nem tekinthető — vétetett igénybe.* Ez az oka, hogy dr. Markó László urnak „lovagias elégtételt“ nem adok.

Miskolcz, 1898. október 7.

Dr. Fodor Pál.

Ezen irat birtokában.

„Tekintetes dr. Markó László urnak“
Miskolcz.

Kedves barátom!

Megbiz isodból t. Fodor Pál orvos urat felkerestük s az általa tett, téged sértő nyilatkozatért lovagias elégtételt kértünk. Nevezett orvos ur ismételt s határozott kérdésünkre kijelentette, hogy ő, a köztetek felmerült incidensből kifolyólag, elégtételt nem ad.

Ezzel megbízatásunknak eleget téve, téged eljárásunkról ezennel értesítünk.

Maradtunk

Miskolcz, 1898. okt. 4.

Radvány István. Glós Károly.

Elutaznom kellvén, de miután hazajövetelem az ügy tényleges elintézéséig feltétlen bizonyos volt, Radvány István ur kéretett fel, hogy helyettem addig is az elhalasztatlan elégtételkérést teljesítse.

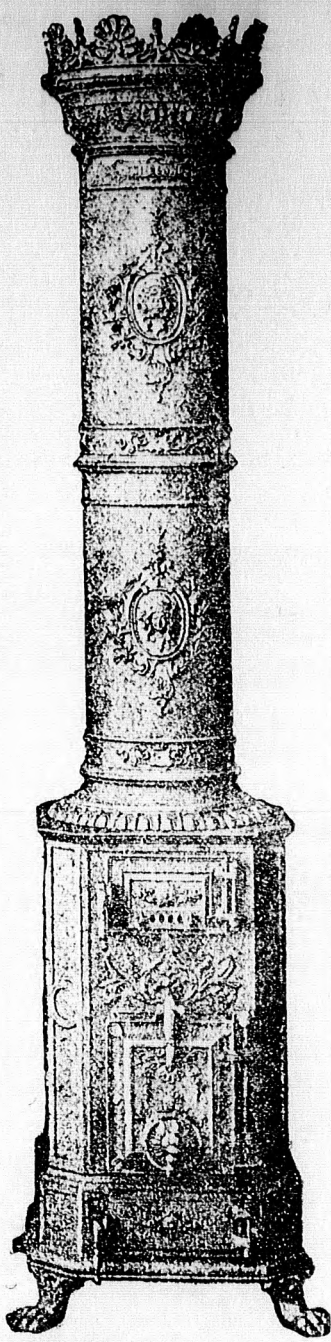
Miskolcz, 1898. október 5-én.

Bónis Sándor.

Nekem ezen ügghöz több szavam nincs.

Miskolcz, 1898. október hó 5.

Dr. Markó László.

Van szerencsém a t. építész és építető urak szives figyelmét felhívni üzletben kapható nagy választéku valódi

**friedlandi öntött vas-
és zománczolt tűzálló
betétes kályhákra,**

melyeknek gondos felállítása **saját felügyeletem alatt történik,** azok jóságáért szavatosságot vállalok.

Ajánlom továbbá **dúsan felszerelt vasraktáramat,** különösen **épületvasalásaimat** a legolcsóbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Pigay Imre,

vaskereskedő

a Forgóhídnál.

Házeladás!

Mélyvölgy-utcza 13-ik számú házamat
eladom.

Szabó Barna, főgimnáziumi tanár.

Üzletátvétel!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon régóta fennálló, **Dapsy Sándor** ur tulajdonát képezett borkereskedést megvásároltuk és azt folyó hó elsejétől

Dapsy Sándor utódai

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább folytatjuk.

Az e szakmában szerzett teljes képzettségünk, megfelelő üzleti tőke, valamint becsületes törekvésünk mellett azon kedvező körülmény is, hogy mindketten idevaló, miskolczi születésűek vagyunk, reményleni engedik, hogy ezen régi, jóhírnevű üzlet iránt tanusított bizalmat a mélyen tisztelt vevőközönség részéről továbbra is kiérdemelni fogjuk.

Ezen reményben ajánljuk magunkat a m. t. vevőközönség nagybecsű pártfogásába és maradtunk

kiváló tisztelettel

Dapsy Sándor utódai.

Hajász Bertalan, Klein Ede.

SCHWEITZER TESTVÉREK

központi raktár és iroda

MISKOLCZON.

FIÓKÜZLETEK:

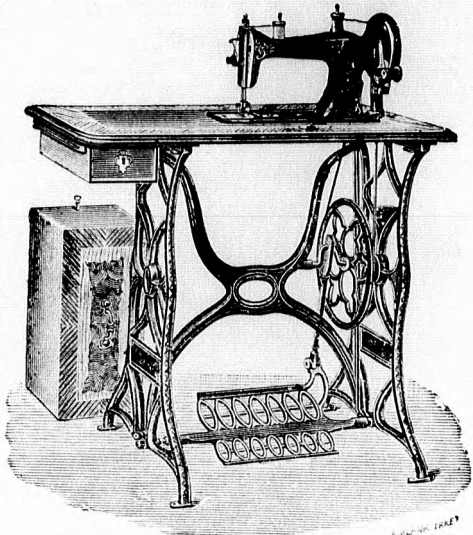
* DEBRECZENBEN * és * EPERJESÉN. *

AJÁNLUNK:

Minden rendszerű varrógépeket himző készülékkel családi használatra, női és férfi szabóknak, cipészek-, csizmadiák- és kalaposoknak stb. stb.

Eredeti amerikai Wheeler Wilson D. 12. számú

a legtokéletesebb varrógép bormunkákhoz, a legjobb és legtokéletesebb szerkezetű

SINGER

karikahajós-, körhajós-, Howe- és
Cylinder-rendszerű

varrógépeket,

kényelmes részletfizetésre is a legalsó
gyári árakban.

Nagy mechanikai varrógépjavító-műhely,

*Egy óvadékképes pénzbeszedő és helyi ügynök,
továbbá egy irodai gyakornok azonnali belépéssel
felvétetik.*

Tervpályázati hirdetés.

A Borsod-miskolczi Hitebank részvénytársaság Miskolcson, Széchenyi-utca 75. sz. a. fekvő telken egyemeletes banképületet szándékozik emelni.

Az építkezési tervekre és költségvetésre

ezennel pályázatot hirdet.

Kívánatuk homlokzat, földszinti és emeleti alaprajz, keresztmetszet és a helyi árakra alapított részletes költségvetés.

A jellegével s zárt borítékban a tervező nevével ellátandó tervek és fenti kiegészítő részei

folyó 1898. évi december hó 15. napjának déli 12 órájáig

alóli bankhoz küldendők.

A beérkezett munkálatok közül a bank igazgatósága szabadon választhat. A neki megfelelő

600 koronával díjazza, a melyért azon munkálat a bank korlátlan tulajdonává lesz és a bank

jogosult annak alapján a tervező külön díjazása nélkül építeni. Az el nem fogadott művekért díj nem jár.

A tervkészítéshez vázlatrajz és a kívántak leírása a jelentkezőnek megküldetik.

Miskolcz, 1898. október 1.

A borsod-miskolczi Hitebank.

Meghívó.

**A Miskolczi Kölcsönös Önségélyző
Hitelszövetkezet**

1898. évi október hó 23-án d. e. 10 órakor

a „Korona“ szálloda éttermében tartandó

III-ik évi

rendes közgyűlésére

a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Igazgatóság jelentése.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg és zárszámadás feletti határozathozatal.
4. A IV-ik évtársulat megalakítása.
5. 5 rendes és 4 pótigazgatósági tag választása.
6. 5 felügyelőbizottsági tag választása.
7. A fegyelmbizottságba 4 tag választása.
8. A közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnak írásban beadott indítványok.

Kelt Miskolczon, 1898. október hó 7-én.

Az igazgatóság.

/c. No. 32.

A husnak szállítása — évi körülbelüli szükséglet 120.000 kgm. — a miskolczi „Mannschafts“-Menage részére f. é. november hó 1-től, 1899. évi október hó 31-ig kiadó.

Mindazok, kik ezen szállítást átvenni óhajtnak, erre vonatkozó bélyeggel ellátott kérvényeket „Offert“ megjelöléssel lepecsételt ajánlott levélben f. hó 20-ig lentirt kezelősnél nyujtsák be.

Közelebbi felvilágosítás naponként szintott nyerhető.

A bizottság fenntartja magának a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlatra hozott árakra, az előtte legkedvezőbbnek feltűnő ajánlatát fogadja el.

Garnisons-Mannschafts-
Menage-Verwaltung in
Miskolcz.

Pinczemeszter, a mely bornyagkereskedők-nél működött, szerény feltételek mellett alkalmazást keres.

Kerestetik magas árak mellett megvételre a hetvenes években forgalomban volt használt, avagy használatlan királyfejes magyar postabélyeg.

Egy magyar és németajku családnál lakás és teljes ellátás szerény feltételek mellett kapható.

Öt kötetből álló postabélyeg album 250 frtért eladó.

Olcsón, jól és pontosan készít női öltönyöket és fehérneműket egy ügyes budapesti varrónő.

Építkezési rajzok készítése és irások másolása olcsó árban elvállaltatik.

Zeneoktatást ad egy magyar és németajku tiroli ezitera tanító és tanítónő.

Tudakozódhatni:

Vörös L. urnál Miskolcson, Nagyfábián-utca 10. szám.

Hölgyek,

kik postára, vasúthoz, tanítónőképezdébe stb. óhajtanak lépni, a legrövidebb idő alatt kiképzést nyerhetnek a polgári iskola 4 osztályából.

Iskolaügyekben mindkét nembeli fiatalságnak útmutatással, illetve felvilágosítással készséggel szolgál

FRIEDLÄNDER ÁRMIN

Miskolcson, Batthyányi-utca 11. szám.

Díjazás csak siker esetén.

Menyasszonyi kelengyék 100—1000 frtig.

CSODA-ÜZLET.

Úgy nevezik, a kik eddig meglátogatták **amerikai áruházamat**, mert meggyőződtek a **hallatlan olcsó** árról, melylyel előnyös üzleti összeköttetésem következtében birok és ennek folytán bármely nagyvárosi üzeggel versenyezhetek.

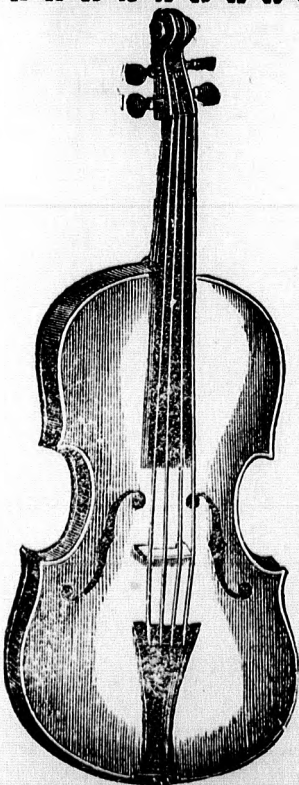
Olcsó áron csakis üzletemben lehet vásárolni.

Raktáron levő és alant felsorolt cikkeimet van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani: nevezetesen: **vászon ruhakelmék, asztal- és futó-szönyegek, női, férfi, valamint gyermek-fehérnemű raktáromat, nap- és esernyőket, kész leány- és fiúöltönyöket, kész nőblousokat, nőiszabó kellékeket** és minden a divatáru szakmába vágó cikkeket.

A n. é. közönség eddigi b. pártfogását megköszönve, azt továbbra is kérve, magamat jóindulatába ajánlva, kiváló tisztelettel:

Braunfeld Zsigmond.

Elvem: szolid és udvarias kiszolgálás által jövőm biztosítása.

Stowasser János

csász. és kir. udvari hangszergyáros.

Egyesegyedül szabadalmazott, javított **TÁROGATÓ** feltalálója.

Budapest II., Lánchíd-utca 5.

Hegedűk 3, 4, 5, 6, 8, frttól feljebb.

Kijátszott régi mesterhegedűk 20, 25, 30, 40 frttól feljebb.

Gordonkák 8, 10, 12, 15 frttól feljebb.

Czimbalmok erőteljes, csengő hanggal 35 frttól 300 frtig

Tárogató ősi magyar hangszer.

Szárnykürtök és trombiták 14, 18 és 20 frt.

Harmonikák erős orgonahanggal 3, 4, 5, 6, 8 frttól felj.

Hegedű vonóval és tokkal 8 frt

Javítások pontosan és legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Zenekarok részére szükséges hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíttatnak.

— **Árjegyzékek ingyen és bérmentve.** —

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

CZERNY-fele Legjobb a szájnak és fogaknak. Antiszeptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval túlulmalja az eddig ismert legjobb fogszereket.

OSAN OSAN-szájviz üvegekben ára 88 kr. OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

CZERNY-fele Keleti A legjobb és legegészségesebb szépitőszor 1 üvegfirt, hozzávaló Balzsamlín-szappan 30 kr.

RÓZSATEJ (Orientalische Rosemilch) a legjobb HAJFESTŐSZER sötétszőkére, barnára, és feketére. Ára 2 frt 50 kr.

CZERNY-FELE Tanningene a legjobb Törvényesen védve, telktismeretesen megvizsgálva, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-utca 12. és Egger-téle **NÁDOR**-gyógyszertárban Váci-kürtút 17., továbbá minden gyógyszerárban, drogueriákban és partümeriákban. Szétküldés utánvétel mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti cégek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-céghez intézendők. Prospektus ingyen.

KITÜNTETVE: London, Páris, Bécs, Brüsszel, Konstantinápolyban, stb.

MIHALOVITS-féle
Harmat-Crème

Arczszépitő kenőcs.

A Harmat-Crème a legjobb arczszépitő s később-
ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré
teszi az arcz bőrt.

A Harmat-Crème sem ólmot, sem higanyt nem
tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatása.

A Harmat-Crème nappal is használható, miután
nem zsiroz s a poudert jól állja.

A Harmat-Crème nem teszi fényessé az arczot
s fehérti a bőrt.

A Harmat-Crème kiváló jó hatása mindennemű
bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-
atkák) elmulasztására, napégette s szélkifujta
arcznál, s kéznél.

A Harmat-Crème teljesen zsirtalan, habszerű, jó illatu
arczkenőcs egy téglénynek ára egy korona.

A Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza,
darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-
szerésznél Debreczenben.

Miskolczon kapható:

BARUCH GYULA úr gyógyszer-tárában.

Kiadó lakások!
Felső-Szirma-u. 11-ik szám alatt
egy 3 és egy 4 szobás
lakás azonnal, vagy
november 1-től
kiadó.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja,
szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. — Hozzá
ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon
kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva.
Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől meg-
ment. Tartós és pénzmeztakarító.

Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos aczélből és a többi részei
alpaceából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál BUDAPEST,
V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

**Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
768	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31300	" "	200

15650 à 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
összegeben

melyek hat huzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték
nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **ujból** **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék sze-
rint az összes sorsjegyeknek fele nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan
ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sor-
soltak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény leg-
szerencsésebb esetben

egy millió korona

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sors-
jegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet **6.— frt**

" fél " " " " **3.— "**

" negyed " " " " **1.50 "**

" nyolczad " " " " **—0.75 "**

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek
a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek
pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások
a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilváno-
san történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb
azonban

f. évi október hó 15-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. k. szab. osztálysorsjáték

főelárusítói

Budapest V., Váci-körút 4/a.

Legújabb
női ruhakelme különlegességeket
valamint
fekete szöveteket és színes női posztókat
minden ízlést kielégítő nagy választékban ajánl
igen jutányos szabott árak mellett

Feldmann Sándor
női divatárüzlete

Budapest, V. ker., Bécsi-utca 6. szám.

Minták ingyen és bérmentve.